

Yttrande över remissen Mer biogas! För ett hållbart Sverige

Falkenbergs kommun har beretts möjlighet att yttra sig över utredningen Mer Biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63).

Kommunstyrelseförvaltningens hållbarhetsavdelning har skrivit fram ett yttrande på utredningen. I detta har även yttrande från Falkenberg energi och miljö- och hälsoskyddsnämnden beaktats. Nedan följer kommunens synpunkter på utredningen och dess förslag.

Utredningens uppdrag

Utredningens uppdrag har varit att kartlägga hur biogasens nytta som resurs kan tas till vara på bästa sätt och ge förslag på hur biogas kan ges konkurrenskraftiga villkor genom långsiktigt stabila spelregler.

Syftet är att biogas ska kunna bidra till att nå Sveriges energi- och klimatpolitiska mål på ett kostnadseffektivt sätt, samtidigt som hänsyn tas till värdet av de nyttor som produktion av biogas bidrar med för att nå andra samhällsmål.

Biogasens nuläge

Produktionen och användning av biogas medför samhällsnyttor som kan bidra till att uppfylla ett antal samhälleliga mål. Det handlar bland annat om klimat-, miljö- och energirelaterade mål, men också landsbygdsutveckling, nya affärsmodeller för lantbruket och självförsörjning av bränsle. Biogasens potential tas dock inte till vara på ett eftersträvansvärt sätt, bland annat som en följd av att de styrmedel som mer eller mindre direkt är inriktade på att främja produktion eller användning av biogas inte skapar tillräckligt goda förutsättningar för att biogasproduktionen i Sverige ska vara långsiktigt konkurrenskraftig.

Mot denna bakgrund anser utredningen att det är motiverat att införa någon form av styrmedel som ökar förutsättningarna för fortsatt och på sikt utökad produktion av biogas i Sverige.

Styrmedlen syftar även till att utjämna den svenskproducerade biogasens konkurrenssituation gentemot sådan importerad biogas som har fått produktionsstöd i ursprungslandet.

Sammanfattning

- Falkenbergs kommun välkomnar och är positiv till utredningens förslag. Att med styrmedel främja produktion och användning av

biogas i Sverige och att dessa får en långsiktighet är nödvändigt för att säkra upp befintlig produktion, kunna utöka den och få den konkurrenskraftig gentemot utländsk producerad biogas.

- Falkenbergs kommun välkomnar snabbheten i förslaget att få igång stödpaket 1 till 2021. Även detta ses som nödvändigt för att inte riskera att befintlig produktion minskar. Långsiktigheten i förslagen är också av största vikt. Det är också viktigt att stödpaketen är långsiktiga och utan avbrott för att säkra och främja investeringar. På sikt bör den också matcha utländska produktionsstöd för att säkra konkurrenskraften.
- Falkenberg välkomnar förslaget på att ge uppdrag om ökad samordning till regionala aktörer. Vi ser att dessa uppdrag kan fördelas till såväl region som länsstyrelse för ökad samverkan dem emellan, då det finns många nyttor och potentiella synergieffekter med biogasproduktion, till exempel att nå uppsatta energi- och klimatmål för länet men också landsbygdsutveckling och nya affärsmodeller för lantbrukare och ny konkurrenskraft för länet.

Synpunkter

Produktionsstöden

Falkenbergs kommun stödjer de förslag till premier som föreslås för att stärka biogasens roll i omställningen.

Det är av högsta vikt att befrielsen från koldioxidskatt för biogas kvarstår. Biogasen behöver fortsatt stöttning för att kunna konkurrera ut fossil naturgas som påverkar klimatet negativt. På sikt bör också utformningen av premierna matcha de utländska produktionsstöden för att säkra att svensk biogas är konkurrenskraftig.

Det är viktigt med långsiktighet och tydlighet för såväl befintliga som nya aktörer på biogasmarknaden. Biogasstöd 2018 och biogasstöd 2019 har varit 1-åriga stöd vilket lett till osäkerhet kring produktionens framtidsutsikter. Att producenterna kan planera flertalet år framåt minskar risken för bakslag och nedstängning av produktion av förnybar energi. För att inte tappa fart är det viktigt med kontinuitet när det gäller skatteundantaget, samt att de föreslagna premierna i paket 1 kan träda i kraft redan 2021.

Det är viktigt att de nya premierna finns tillgängliga under en 10-årsperiod som föreslagits och utan tidsglapp mot befintliga styrmedel. Marginalerna inom branschen är små och störningar med inkomstbortfall kan få stora konsekvenser.

För en fortsatt biogasproduktion vid reningsverken är det helt avgörande att även reningsverken som producerar biogas för uppgradering kan söka den så kallade uppgraderingspremien.

Nedtrappning av stödet till förvätskning får inte ske för snabbt. Falkenbergs kommun ser att det måste ske i takt med att efterfrågan ökar men inte snabbare än att ökningstakten bibehålls.

Viktigt att premierna i stödpaket 2, produktion genom annan teknik än rötning också kommer igång så snart som möjligt.

Att premierna har produktionsfokus är inte konstigt med tanke på utredningens uppdrag men lika viktig i sammanhanget är att få en samtidig förstärkt efterfrågan på biogas inom transportsektorn. Det är inom denna sektor som biogasen gör stör störst klimatnytta och det krävs att mängden biogasfordon ökar kraftigt. På liknande sätt behövs inom jordbrukssektorn en stimulans av efterfrågan på biogödsel.

Mål för biogas

Falkenbergs kommun tycker att det är bra med både det kvalitativa och kvantitativa målen som föreslås för biogasen fram till 2030. Detta visar tydligt ambitionen kring biogas och gör att effekten av stödpaketen kan följas. Föreslagen kontrollstation gör det också möjligt att skruva på premierna över tid, för att säkra att konkurrenssnedvridningen gentemot utländsk producerad biogas minskar.

För att betona den cirkulära ekonomin i biogasproduktionen, och inte bara produktionen bör mål för biogödsel också sättas, vilket utredningen också föreslår. Det är viktigt att det finns en avsättning och användning för biogödsel.

Falkenbergs kommun anser att det behöver det klargöras vilken statlig myndighet som ska ansvara för måluppfyllelsen på området och att målet ges tyngd som ett etappmål i miljömålssystemet.

Offentligas roll och ökad samlad samordning regionalt

Utredningen framhåller ett behov av en ökad samordning på regional nivå mellan olika offentliga aktörer för att biogasens möjligheter att bidra till att lokala och regionala kretslopp ska tas tillvara. Utredningen föreslår att Regeringen ska uppdra åt Länsstyrelserna att stimulera en mer ändamålsenlig samordning på detta område.

Falkenbergs kommun anser att uppdrag bör ges till regionala aktörer samlat för att stärka både regionernas och länsstyrelsernas roll. Här finns behov av samordning mellan olika offentliga aktörer, för att biogasens roll i omställningen och dess många samhällsnyttor ska tas till vara i länen och regionerna. Detta kopplar både till länsstyrelsernas uppdrag kring energi- och klimatstrategier och landsbygdsutveckling och det regionala utvecklingsuppdraget. Det är ju också regionerna som ansvarar för den regionala kollektivtrafiken.

Även om utredningen har produktionsfokus så behöver marknaden för biogas och biogödsel en samtidig stimulans. Här behöver den offentliga

sektorn gå före och leva upp till den förebild som sektorn förväntas vara, till exempel kopplat till den egna fordonsparken och att stimulera lokalt näringsliv och invånare att få upp ögonen för biogasen och biogödselns många nyttor. Med en tydlig samordning på regionalt plan blir även sådana insatser mer effektiva i samverkan med kommuner, lantbrukets branschorganisationer, akademi och näringsliv.

Falkenbergs kommun ser positivt på förslagen att samla miljöprövningen av biogasanläggningar till en eller ett par länsstyrelser och att låta Naturvårdsverket utarbeta en vägledning som är gemensam för de myndigheter som bedriver tillsyn över biogasanläggningar. Viktigt dock med samordning mellan länsstyrelserna då prövningarna ofta sammanfaller med andra prövningar, jordbruk och avfall, som gör att den regionala kunskapen krävs.

Linda Corneliusson Linde
Utvecklingsledare